

За физици

Ервин Шрьодингер произлиза от заможно австрийско семейство, което до десет годишна възраст му осигурява обучение вкъщи. В гимназията освен физика и математика обича и класическите езици. Години след завършването ѝ Пол Питър Евалд, бивш студент на Зомерфелд, решава да провери знанията му и му изпраща писмо, написано на латински. Шрьодингер му отговаря на древногръцки.

Лайош Яноши е унгарски физик, работил в периода 1947–1950 г. в Дъблин. Там бил известен с това, че всеки ден, по време на сутрешния чай, като повредена грамофонна плоча повтарял “Комунизмът е най-лошата възможна система.” Една сутрин обаче останал безмълвен и така – още два дни. На четвъртия ден започнал атака срещу капитализма, която продължила и следващата седмица, след което той изчезнал. По-късно се оказало, че е назначен директор на институт в Будапеща...

Вернер Хайзенберг следва под ръководството на Зомерфелд и се намира под силното влияние на Волфганг Паули – също студент, но в по-горен курс. За влиянието на Паули Хайзенберг казва: “Паули имаше много голямо влияние върху мен. Паули бе много силна личност... Той беше изключително критичен. Не мога да кажа колко пъти ми казваше “Ти си абсолютен глупак.” и т.н. това ми помагаше много.” И също така: “Паули е толкова силен критик, че ако той не може да измисли контрапример, даден резултат е със сигурност верен и маже да се публикува.”

Нилс Бор говорел твърде неразбрано. През 1958 г. при откриване на ядрения институт в Института Вайсман в Израел пред аудитория от известни физици той изнесъл несвързан двучасов доклад. След края председателстващият Чандрасекар дал думата за въпроси. Един от слушателите запитал нещо и Бор говорил още половин час, все така несвързано. След това вече никой не посмял да пита нещо. По-късно Чандрасекар коментирал: “Това е признак на наистина великия човек – хората стоят и слушат два часа нещо, което въобще не разбират.”

Рудолф Пайерлс е германец, но като женен за еврейка, след като нацистите вземат властта в Германия, се премества в Англия. По време на войната, като поданик на вражеска държава, е държан далеч от военните разработки. В Бирмингамския университет тяхната секретност се спазвала по следния начин. По време на следобедното пиене на чай обикновено Марк Олифант се приближавал до Пайерлс и му задавал хипотетичния въпрос “Да предположим, че трябва да решите уравненията на Максвел за кухня с такава и такава форма в проводяща среда. Как бихте постъпили?” И Пайерлс, и Олифант много добре разбирали, че това се отнася до генерацията на електромагнитни вълни в радарните установки, но и двамата си давали вид, че въпросът представлява чисто академичен интерес. Типичният отговор на Пайерлс бил, че въпросът е много интересен и след няколко дни се връщал с отговора.

Още по-странен е фактът, че макар Пайерлс и Ото Фриш да са първите хора, пресметнали критичната маса на урана, необходим за направа на атомната

бомба, в Англия, като на чужденец, му било забранено да обсъжда собствената си работа.

Между другото, макар и еврейка, мисис Пайерлс определяла антисемита като човек, който “мрази евреите повече от абсолютно необходимото.”